

El signe de l'aliança: Déu digué: «El signe d'aliança que poso entre jo i vosaltres i tots els éssers animats que hi ha amb vosaltres per totes les generacions és aquest: posaré el meu arc en els núvols com a signe de la meva aliança entre jo i la terra. Quan cobriré la terra de nuvolades i apareixerà l'arc entre els núvols, em recordaré de l'aliança que hi ha entre jo i vosaltres i tots els éssers animats; l'aigua no formarà més un diluvi que faci desaparèixer tot rastre de vida.»

EL SALM 24

Jo em recordaré de la meua aliança. Diu Déu al Gènesi. *Recordau-vos de la vostra bondat... de la vostra tendresa*, respon el salmista: el vostre amor és des de sempre... El vertader amor no es pot concebre sense la tendresa i la fidelitat. S'inscriu en el que és perdurable. La Bíblia narra aquest amor perdurable de Déu envers la humanitat. Amor que no sempre és recíproc, que comporta la seva part de traïció, de revoltes, de pecat. No de part de Déu, evidentment, sinó de part dels humans. El salmista té consciència del seu pecat, no busca justificar-se, però sí que diu a Déu que obliidi. Oblidar el pecat però no el pecador.

El fragment d'avui està enquadrat pels mots *viaranyis, ruta, camí*. Donant la seva llei, Déu a traçat el bon camí. Ell a indicat el camí de la salvació. La llei no és una obligació, una imposició, u forçament sinó un do gratuït de Déu. El pecat és una sortida de ruta, un allunyament del camí que condueix a la felicitat.

PER APROFUNDIR LA SEGONA LECTURA

El text, molt dens, és una antiga professió de fe de la primera comunitat cristiana proclamada probablement en les celebracions baptismals.

El text fa al·lusió al baptisme que us salva ara. Fa referència al diluvi. Les aigües són portadores d'un simbolisme ambivalent: evoquen la destrucció i la mort –els qui són víctimes de les inundacions en saben alguna cosa- però també la vida. Les aigües porten l'arca on Noè a pres lloc amb la seva família. Passa el mateix en les aigües del baptisme. Destruïxen les traces del pecat i introdueixen en la vida nova en Jesucrist.

El text no deixa de tenir relació amb l'himne del capítol 2 als Filipencs. El mateix moviment descendent cap a la mort, mateix moviment ascendent cap a Déu. Comporta un antic títol cristològic: Jesús, el Just, que els Actes dels Apòstols posen en boca de Pere, d'Esteve i de Pau (3, 14; 7, 52; 22, 14). Remarca l'únic i irremplaçable sacrifici, tema ben rellevant a la carta als hebreus.

Però la seva originalitat rau a la seva part central amb un desenvolupament únic al Nou testament sobre la baixada de Jesús als inferns. L'afirmació baixà als inferns del Símbol dels Apòstols troba aquí la seva il·lustració i el seu fonament escripturístic. Segons l'antiga concepció bíblica, els inferns – la paraula està en plural i no s'ha de confondre amb l'infern, lloc de càstig- és el lloc on es troben tots els morts (xeol), tan els bons com els dolents, per al somni etern. En un primer sentit, **baixar als inferns** significa simplement **morir**. Jesús ha compartit la sort comuna a tots els homes i realment va morir.

Però aquí, hi ha alguna cosa més. Un text apòcrif, el primer llibre d'Henoc¹, narra com aquest patriarca d'abans del diluvi, elevat misteriosament agafat, transportat per Déu (Gn 5, 24) és enviat a anunciar als àngels caiguts que la sentència de Déu sobre ells és irrevocable. Jesús és presentat com un nou Henoc, portador d'un missatge. Bé que el text no digui el tenor d'aquest missatge, és difícil imaginar que sigui un nou missatge de condemna i d'alliberament i de salvació. Per l'autor de la carta, Jesús aprofita la seva estada en el regne dels morts per a dirigir-se als difunts, també als malvats de l'època de Noè que Déu s'havia resignat a fer-los

desaparèixer. Acolliren favorablement el seu missatge? No es diu. L'essencial és que aquest missatge de salvació els a estat proposat.

Baix una aparença mitològica, el text, dóna una bella visió de fe: la salvació aportada per Crist concerneix tots els homes, fins i tot aquells que han viscut abans que ell. La cèlebre icona de l'anàstasi (**Anastasis (Αναστασις) es un calc de la paraula grega per Resurrecció de Crist**). remarca açò. Representa Jesús que surt de la tomba allargant la mà a Adam i a Eva. (Veure el Sermó anònim que es llegeix a l'Ofici de Lectures del Dissabte Sant.).

Anàstasi de San Salvador de Cora, Constantinopla (1305-1320)

PROCLAMAR AQUESTA PARAULA

El lector s'esforçarà en distingir bé les parts d'aquest text:

L'adreça habitual de les cartes Estimats:

La primera part del text amb el moviment descendent vers la mort:

Crist morí una vegada per raó dels pecats. Ell, el just, va morir pels injustos, per conduir-nos a Déu. El seu cos va ser mort, però per l'Esperit fou retornat a la vida. Per

això anà a dur la seva proclama als esperits empresonats,

La segona part del text amb el mateix moviment ascendent vers Déu, l'acostament entre baptisme cristià i el diluvi: que s'havien resistit a creure en temps de Noé, quan la paciència de Déu esperava, mentre preparaven l'arca. En aquella arca se salvaren a través de l'aigua unes poques persones, vuit en total ¹

Henoc
DJN

Sant Lluc cita a Henoc en la llista genealògica de Jesús, com a pare de Matusalem i fill de Jaret (Lc 3,37). Hi ha tres llibres apòcrifs d'Henoc: etiòpic, eslau i hebreu, segons la llengua en què es conserva. Llibre etiòpic d'Henoc. Entre tots els apòcrifs jueus és aquest, sens dubte, el més interessant, perquè conté la concepció doctrinal i religiosa del poble jueu en el temps messiànic. Té sis parts: 1) L'angelologia (cap. 1-36): viatge d'Henoc per la terra, l'infern i els àngels; es descriu el judici futur, la caiguda dels àngels i el càstig; relació dels àngels amb les filles dels homes, de les que neixen els gegants. 2) Llibre de les paràboles (cap. 37-71): sort futura dels pecadors i dels justos; judici que fa "l'elegit", el Fill de l'home, el Messies. 3) Llibre astronòmic (cap. 72-82): lleis per què es regeix el curs del sol, de les estrelles, dels vents, etc. 4) Llibre de les visions (cap. 83-90): història del món, des d'Adam fins al Messies, en dues visions: els homes estan representats per diferents animals. 5) Apocalipsi de les setmanes (cap. 93, 91, 15-17): divideix en deu setmanes el curs del món, de les que ja han passat set i falten només tres. 6) Llibre de l'edificació (cap. 91,105): exhortacions i benediccions per als impius. Tanca un breu epíleg amb fragments d'un llibre de Noé. El llibre no té unitat; majoritàriament és d'origen jueu i escrit en el segle II a. de C.; va ser tingut en gran veneració pels Santos Pares, que el citen molts cops; li cita també Sant Judes en el versicle 14 de la carta apostòlica; alguns asseguren que hi ha interpolacions cristianes, almenys quan parla del Messies com "el Fill de l'home" en el llibre de les paràboles. Henoc eslau: Llibre dels secrets d'Henoc. L'argument és apocalíptic: les visions d'Henoc en el viatge que va fer pels set cels, acompanyat dels àngels. Va ser escrit en Palestina en la primera meitat del segle I d. de C., en llengua grega i traduït després a l'eslau. Henoc hebraic: Escrit en hebreu, després de l'any 70 d. de C., i tracta de revelacions secretes. ->apòcrifs.

E.M.N.

El compromís del baptisme:

i l'aigua prefigurava el baptisme que ara us salva, i que no consisteix a deixar net el cos, sinó a demanar a Déu una consciència bona gràcies a la resurrecció de Jesucrist que se n'anà al cel, va rebre la submissió de les potestats i dels estols angèlics, i està a la dreta de Déu.

PER A PROFUNDIR L'EVANGELI DE MARC

La lectura d'aquest breu passatge de l'Evangeli de Marc reclama una atenció sostinguda. El relat de la temptació de Jesús al desert, en efecte, ens sembla ben prou familiar amb els 40 dies de dejuni seguits de les tres temptacions refusades a cops de cites bíbliques. El prefaci d'aquest diumenge, així com també la postcomunió (pels anys ABC) es sostenen sobre aquests elements, efectivament presents a l'Evangeli de Mateu i de Lluc, però no en el de S. Marc. El relat de Marc sembla esquelètic quasi insignificant al

costat dels altres dos. Una lectura atenta ens pot fer modificar aquest punt de vista.

Importa, en primer lloc, recordar que un Evangeli no és un reportatge dia a dia dels fets i gestes de Jesús sinó una bona nova que situa l'esdeveniment Jesús en la gran història de la salvació. L'evangelista coneix aquesta història, narrada a l'Esclat. La vita ben prou vegades, com al començament del cap. 1er, amb una citació del profeta Isaïes. Altres vegades en fa al·lusió, que és el cas del nostre text.

Remarquem primer l'acció de l'Esperit que empeny Jesús al desert. El lector de la Bíblia es recorda d'alguns relats en que la vocació profètica és descrita baix la forma d'una mà que atrapa un home pels cabells per a transportar-lo a l'indret on ha de veure alguna cosa o bé entregar un missatge. Aquest és el cas del profeta Ezequiel transportat de sa casa al Temple (Ez 8, 3 o del profeta Abacuc traslladat fins a Babilònia, fins a la fossa dels lleons on havia estat llençat Daniel (Dn 14, 36).

.)
És una manera poètica de descriure l'eficàcia de la força divina quan fa irrupció en la vida d'una persona.

El lloc on Jesús és empès també té fortes connotacions bíbliques. Es tracta tant del desert travessat a l'hora del retorn de l'exili com del desert de l'èxode. El nombre quaranta evoca els anys de camí errant pel desert baix el guiatge de Moisès, temps de proves i de dificultats, de revoltes contra Déu. Jesús, empès per l'Esperit, sembla que és convidat a refer per compte seu el mateix itinerari del seu poble. La temptació és compresa aquí en el seu sentit primer: una prova volguda per Déu a fi que Jesús pugui sentir-ne vencedor. Déu intervé no solament pel do de l'Esperit del principi, sinó també per l'enviament dels membres de la seva cort celestial, els àngels, que assisteixen Jesús. El servien, diu l'evangelista. La paraula evoca la diaconia, el servei de les taules. El nodriment dels àngels "*panis angelicus*" fa pensar evidentment en el mannà, nodriment celestial que permeté als hebreus travessar el desert, però també el pa aportat per un àngel al profeta Elies quan, perseguit, travessant el desert durant 40 dies, es deixava enfonsar pel cansament i el desànim (1R 19, 5-8).²

En el text de Marc, Jesús no dejuna, sinó que menja el pa de Déu. Li calen forces per sortir vencedor de la prova a la que està sotmès i que és a punt de triomfar.

No li resta res mes a examinar que la presència dels animals salvatges. Es tractaria d'una evocació del salm 91 (90) **10** *No et passarà res de mal ni s'acostarà a casa teva cap desgràcia, 11 perquè donarà ordre als seus àngels de guardar-te en tots els camins. 12 Et duran a les palmes de les mans perquè els teus peus no ensopeguin amb les pedres; 13 trepitjaràs lleopards i escurçons, passaràs sobre lleons i sobre dracs?* És possible. Aquest salm és citat pel Temptador en els texts

² (19,5 *Es va jeure i es va adormir sota una ginesta, però un àngel el va tocar i li va dir: Aixeca't i menja. 19,6 Miró i va veure a la seva capçalera una coca cuita sobre pedres calentes i un pitxer d'aigua. Va menjar i va beure i es va tornar a jeure. 19,7 Va tornar segona vegada l'àngel de Yavé, el va tocar i li va dir: Aixeca't i menja, perquè el camí és massa llarg per a tu. 19,8 Es va aixecar, va menjar i va beure, i amb la força d'aquella menjada va caminar quaranta dies i quaranta nits fins a la muntanya de Déu, l'Horeb*

paral·lels de Mateu i Lluc. Però aquí no i a ni lluita ni triomf sobre les bèsties i animals salvatges. Jesús simplement vivia entre elles com els nostres primers pares al paradís dels orígens. Domini dolç i pacífic segons la voluntat de Déu expressat en el poema inaugural del Genesi: --*Sigueu fecunds i multipliqueu-vos, ompliu la terra i domineu-la; sotmeteu els peixos del mar, els ocells del cel i totes les bestioles que s'arrosseguen per terra (Gn 1, 28).*

Jesús nou Adam, nou Moisès, nou Elies. Les imatges bíbliques van i venen. Aquestes donen una profunditat insospitada a aquest text que una lectura simplista i distreta no permetria endevinar. Ara nosaltres estem disposats a escoltar Jesús: --*S'ha complert el temps i el Regne de Déu és a prop. Convertiu-vos i creieu en la bona nova.*